Transponeringstabel (Was-Wordt) met Letterlijke Teksten

Vergelijking van de Afstemmingsverordening 2026 en de Verordening maatregelen 2027 van de gemeente Zwolle, inclusief de verordening verrekening bestuurlijke boete 2015.

Toelichting op de wettelijke stelselwijziging: Per 1 januari 2027 hervormt het Rijk het landelijke maatregelenregime (Participatiewet in balans, Wet handhaving sociale zekerheid, herzien Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten). De hoogte en duur van reguliere maatregelen bij schending van arbeids-, re-integratie- en administratieve verplichtingen alsmede regels voor recidive en samenloop zijn voortaan landelijk dwingend vastgelegd. De gemeentelijke verordening regelt uitsluitend de resterende lokale beleidsruimte.

Onderwerp / Thema	WAS: Afstemmingsverordening 2026	WORDT: Verordening maatregelen 2027	Aard van de wijziging	Toelichting
2. Begrippen & Definities	Artikel 1 Afstemmingsverordening 2026: "1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Awb. 2. In deze verordening wordt verstaan onder: a. Awb: Algemene wet bestuursrecht; b. benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan als gevolg van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid...; c. bijstandsnorm... d. IOAW... e. IOAZ... f. wet... g. UWV."	Artikel 1 Verordening maatregelen 2027: "1. Alle begrippen... hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Awb. 2. In deze verordening wordt verstaan onder: - benadelingsbedrag... - benadelingsperiode: periode waarin eerder, langer of tot een hoger bedrag door belanghebbende een beroep op bijstand wordt gedaan als gevolg van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid; - college... IOAW... IOAZ... - maatregel: besluit waarmee een uitkering geheel of gedeeltelijk wordt geweigerd...; - tekortschietend besef van verantwoordelijkheid: tekortschietend besef... als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet; - uitkering... UWV... wet..."	**Technisch / Tekstueel**	Harmonisatie van definities. Toevoeging van de expliciete definities voor 'benadelingsperiode' en 'maatregel' ter ondersteuning van de nieuwe berekeningssystematiek bij tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Onderwerp / Thema	WAS: Afstemmingsverordening 2026	WORDT: Verordening maatregelen 2027	Aard van de wijziging	Toelichting
3. Toepassingsbereik van de verordening	Geen afzonderlijk toepassingsbereikartikel. Reikwijdte volgde impliciet uit de hoofdstukindeling (geüniformeerde verplichtingen, niet-geüniformeerde verplichtingen, tekortschietend besef).	Artikel 2 Verordening maatregelen 2027: "Deze verordening is van toepassing op de volgende gedragingen: a. het niet nakomen door de belanghebbende van een verplichting voortvloeiend uit de Participatiewet, met uitzondering van de artikelen 17, eerste lid, en 36b, vierde lid, van die wet; b. het tonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid; c. verplichtingen IOAW (art. 13 lid 2/4 of hfst III); d. verplichtingen IOAZ (art. 13 lid 2/4 en hfst III)."	**Technisch / Juridisch**	Eén expliciet toepassingsbereikartikel gecreëerd. Zorgt voor heldere afgrenzing en sluit schending van de inlichtingenplicht (art. 17 lid 1 PW) expliciet uit, aangezien daarvoor de bestuurlijke boete geldt.
4. Beslistermijn bij opleggen van een maatregel	Artikel 5 lid 1 Afstemmingsverordening 2026: "Een maatregel wordt zo spoedig mogelijk na bekendmaking van het besluit tot het opleggen van de maatregel toegepast." Artikel 4 lid 1b: "Geen maatregel als de gedraging meer dan één jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden."	Artikel 3 Verordening maatregelen 2027: "1. Het college legt de maatregel op binnen een redelijke termijn na het bekend worden van de met de maatregel verband houdende feiten en omstandigheden die zijn gemeld door de belanghebbende of waarover een signaal is ontvangen uit voor het college toegankelijke administraties. 2. De maatregel wordt niet opgelegd als het recht op uitkering is beëindigd."	**Beleidsinhoudelijk / Procedureel**	Vastlegging van de verplichting om binnen een redelijke termijn (in het raadsvoorstel uitgewerkt als 8 weken) te besluiten. Codificatie van vaste CRvB-rechtspraak: geen maatregel opleggen als de uitkering reeds beëindigd is.

Onderwerp / Thema	WAS: Afstemmingsverordening 2026	WORDT: Verordening maatregelen 2027	Aard van de wijziging	Toelichting
5. Horen van belanghebbende / Zienswijzeprocedure	Artikel 3 Afstemmingsverordening 2026: "1. Voordat een maatregel wordt opgelegd wordt een belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen. 2. Het horen van een belanghebbende kan achterwege blijven als: a. de vereiste spoed zich daartegen verzet; b. belanghebbende al eerder in de gelegenheid is gesteld... c. belanghebbende aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken."	Artikel 4 Verordening maatregelen 2027: "1. Voordat besloten wordt tot het opleggen van een maatregel, stelt het college de belanghebbende in de gelegenheid om binnen een redelijke termijn mondeling of schriftelijk een zienswijze in te dienen over het voorgenomen besluit. 2. Het voorgenomen besluit vermeldt in ieder geval de reden en duur van de voorgenomen maatregel en het bedrag of het percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd. 3. Het college kan toepassing van het eerste en tweede lid achterwege laten als: a. de belanghebbende al eerder in de gelegenheid is gesteld... b. de belanghebbende schriftelijk aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken."	**Technisch / Zorgvuldigheid**	Versterking van de rechtsbescherming: het voorgenomen besluit met vermelding van de voorgenomen korting en duur moet vooraf schriftelijk of mondeling aan belanghebbende worden voorgelegd voor een zienswijze.
6. Inhoud van het maatregelbesluit	Artikel 2 Afstemmingsverordening 2026: "In het besluit tot het opleggen van een maatregel... wordt in ieder geval vermeld: a. de reden van de maatregel; b. de duur van de maatregel; c. de hoogte van de maatregel; en indien van toepassing d. de reden om af te wijken van de standaardhoogte van de maatregel."	Artikel 5 Verordening maatregelen 2027: "Het besluit tot het opleggen van een maatregel vermeldt in ieder geval de reden en duur daarvan, het bedrag of het percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd en de wijze waarop rekening is gehouden met de individuele omstandigheden van de belanghebbende."	**Technisch / Zorgvuldigheid**	Explicitering van de motiveringsplicht (art. 3:47 Awb). Verplicht het college om in het besluit onderbouwd aan te geven hoe individuele omstandigheden en de menselijke maat zijn meegewogen.

Onderwerp / Thema	WAS: Afstemmingsverordening 2026	WORDT: Verordening maatregelen 2027	Aard van de wijziging	Toelichting
7. Ingangsdatum en tenuitvoerlegging	Artikel 5 Afstemmingsverordening 2026: "1. Een maatregel wordt zo spoedig mogelijk na bekendmaking... toegepast. 2. Als het besluit samenvalt met het besluit tot toekenning... toegepast vanaf de dag waarop het recht op bijstand ingaat. 3. Als de maatregel niet (geheel) ten uitvoer kan worden gelegd door beëindiging/intrekking... wordt het recht op uitkering herzien en teruggevorderd."	Artikel 6 Verordening maatregelen 2027: "1. De maatregel gaat in op de eerste dag van de kalendermaand die volgt op de maand waarin de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. 2. Het college kan hiervan afwijken en de maatregel op een ander moment laten ingaan, als dat gelet op de situatie nodig of wenselijk is. Dit kan gelden voor: a. de periode waarin de gedraging die leidde tot de maatregel plaatsvond; b. de datum waarop de uitkering is toegekend; of c. een later moment, met als uiterste grens 12 maanden na de bekendmaking van de maatregel en zolang het recht op uitkering nog loopt."	**Technisch / Uitvoeringsgericht**	Biedt meer flexibiliteit in de uitvoering (bijvoorbeeld uitstel bij reeds lopende kortingen tot max 12 maanden) om onnodige cumulatieve financiële nood te voorkomen.
8. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid: Gronden & Definities	Artikel 12 Afstemmingsverordening 2026: "1. Als de verlening van algemene of bijzondere bijstand naar het oordeel van het college is te wijten aan tekortschietend verantwoordelijkheidsbesef en uitstel van bijstandsverlening niet verantwoord is, wordt de bijstand in beginsel verleend in de vorm van een geldlening. 2. Als de algemene bijstand wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid op een eerder tijdstip wordt verleend... is de duur van de periode waarin de algemene bijstand in de vorm van een geldlening wordt verstrekt, gelijk aan de periode waarin belanghebbende nog van zijn geld had kunnen leven."	Artikel 7 Verordening maatregelen 2027: "Onder tekortschietend besef van verantwoordelijkheid van de belanghebbende worden in ieder geval de volgende gedragingen verstaan waardoor eerder, langer of tot een hoger bedrag aan bijstand is ontvangen: a. het in de periode voorafgaand aan de bijstandsverlening verwijtbaar niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid; b. het nalaten om (tijdig) een aanvraag te doen voor een voorliggende voorziening; c. het voor of tijdens de bijstandsverlening onverantwoord interen op het eigen vermogen door per maand meer dan anderhalf keer de relevante bijstandsnorm te besteden aan algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zonder dat sprake is van bijzondere omstandigheden die dit rechtvaardigen, waardoor eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep op bijstand wordt gedaan."	**Beleidsinhoudelijk**	Vervanging van de standaard geldleningsconstructie door een duidelijke codificatie van de 3 specifieke gronden op basis van vaste CRvB-jurisprudentie (waaronder de interingsnorm van 1,5x bijstandsnorm).

Onderwerp / Thema	WAS: Afstemmingsverordening 2026	WORDT: Verordening maatregelen 2027	Aard van de wijziging	Toelichting
9. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid: Hoogte en duur maatregel	Artikel 12 lid 1 & 2 Afstemmingsverordening 2026: De bijstand werd verstrekt als geldlening voor het aantal maanden dat betrokkene eerder bijstand aanvroeg. Geen vast kortingspercentage in de verordening.	Artikel 8 Verordening maatregelen 2027: "1. Bij tekortschietend besef van verantwoordelijkheid als bedoeld in artikel 7, onder a en b, wordt de maatregel vastgesteld op 25% van het deel van de uitkering dat anders niet tot betaling zou zijn gekomen gedurende ten hoogste drie maanden. 2. In de overige gevallen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid [onverantwoord interen] wordt de maatregel vastgesteld op 25% van de uitkering gedurende een periode die overeenkomt met de benadelingsperiode tot ten hoogste 12 maanden. 3. Als belanghebbende binnen 12 maanden opnieuw tekortschietend besef toont, kan het college de duur verdubbelen. 4. Een maatregel wordt niet opgelegd als deze minder dan € 25,- bedraagt."	**Beleidsinhoudelijk**	Introductie van een vast kortingspercentage van 25%. Bij werkverlies/voorliggende voorziening geldt een maximale duur van 3 maanden. Bij onverantwoord interen wordt de duur gekoppeld aan de feitelijke benadelingsperiode (max 12 maanden). Invoering van een de-minimisgrens van € 25,-.
10. Ernstige misdragingen (Agressie & Bedreiging)	Artikel 9 Categorie 4 onder c & Artikel 11 lid 1d Afstemmingsverordening 2026: Het zich zeer ernstig misdragen viel onder Categorie 4 gedragingen: 100% korting gedurende 1 maand. Geen onderscheid tussen fysiek of verbaal geweld in de wettekst zelf.	Artikel 10 Verordening maatregelen 2027: "1. Bij fysiek geweld tegen personen: 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand. 2. Bij fysiek geweld tegen materiële zaken en bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen: 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand. 3. Ook van toepassing op IOAW/IOAZ bij misdragingen jegens het college/ambtenaren. 4. Verdubbeling van de duur bij recidive binnen 12 maanden."	**Beleidsinhoudelijk / Proportioneel**	Gedifferentieerde en proportionele aanpak van ernstige misdragingen: onderscheid tussen fysiek geweld tegen personen (100%) en materiaal geweld/bedreigingen (50%).

Onderwerp / Thema	WAS: Afstemmingsverordening 2026	WORDT: Verordening maatregelen 2027	Aard van de wijziging	Toelichting
11. Intrekking ontheffing alleenstaande ouder (Art. 9a PW)	Artikel 9 Categorie 3 onder c Afstemmingsverordening 2026: Indien re-integratieverplichtingen niet nagekomen werden en de ontheffing werd ingetrokken: Categorie 3 maatregel (20% korting gedurende 1 maand).	Artikel 9 Verordening maatregelen 2027: "1. Het college verlaagt de bijstand van de alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet, indien de ontheffing is ingetrokken op grond van artikel 9a, vijfde lid, onderdeel d, van de Participatiewet. 2. De verlaging, bedoeld in het eerste lid, bedraagt 10% gedurende één maand. 3. Het college ziet af van de verlaging indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt."	**Beleidsinhoudelijk / Gematigd**	Verlaging van het kortingspercentage van 20% naar 10% gedurende 1 maand ter bescherming van eenoudergezinnen, met verplichte matiging bij ontbreken van verwijtbaarheid.
12. Reguliere arbeids-, re-integratie- en administratieve verplichtingen, recidive en samenloop	Artikelen 7 t/m 11 & 13 Afstemmingsverordening 2026: Uitgebreide gemeentelijke categorie-indeling (Cat 1: 5%, Cat 2: 10%, Cat 3: 20%, Cat 4: 100%), gemeentelijke recidivebepalingen (verdubbeling) en gemeentelijke samenloopregels.	Vervallen in de gemeentelijke verordening 2027: In plaats daarvan gelden rechtstreeks de dwingende landelijke bepalingen uit de Participatiewet, de Wet handhaving sociale zekerheid en het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten (Categorie I & II administratief, Categorie III re-integratie, wettelijke arbeidsverplichtingen).	**Wettelijke Substitutie / Landelijke Harmonisatie**	Gemeenten hebben geen beleidsruimte meer voor reguliere overtredingen. De lokale regels vervallen en zijn vervangen door dwingend landelijke wetgeving ter bevordering van landelijke rechtsgelijkheid.
13. Verrekening bestuurlijke boete bij recidive	Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Zwolle 2015: Artikel 2: Verplichte verrekening van de bestuurlijke boete bij recidive met de bijstand, waarbij een maand lang een beslagvrije voet van 0% werd gehanteerd.	Volledig Ingetrokken per 1 januari 2027: "de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Zwolle 2015 in te trekken." Geen gemeentelijke verrekeningsverordening meer.	**Beleidsinhoudelijk / Intrekking**	Intrekking vanwege strijd met het nieuwe wettelijke afwegingskader (menselijke maat, maatwerk, toets op ontbreken verwijtbaarheid) en ter bescherming van het absolute bestaansminimum van inwoners.

Conclusie voor het Besluitvormingsproces

Met deze transponeringstabel wordt inzichtelijk dat de gemeentelijke beleidsvrijheid sterk is ingeperkt. De verordening uit 2027 concentreert zich uitsluitend op de noodzakelijke lokale procedurele waarborgen en de wettelijk overgelaten uitwerking van 'tekortschietend besef van verantwoordelijkheid'. Alle overige bepalingen zijn ofwel vervangen door dwingende landelijke wetgeving ofwel (zoals de boeteverrekening uit 2015) ingetrokken ter borging van het individuele afwegingskader en de menselijke maat.